

37

Gerb. M. Vytkui
Susipažinti ir vykdyti

71-220m 5p

Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos ir mero sekretoriatas
GAUTA

2019-07-24 Nr. TDR2-146

amb. V. Palomskienės
prieštaraujanti
Tarybos sprendimui
projektui.
2019-07-24

N. Puteikiene
2019-07-24
Taryba

**KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARĖ
NINA PUTEIKIENĖ**

Liepų g. 11, 91502 Klaipėda, mobilusis telefonas 8 698 53023, elektroninis paštas Nina.Puteikiene@klaipeda.lt

Klaipėdos miesto merui Vytautui Grubliauskui 2019-07-23 Nr. 14/07

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai

PASIŪLYMAS

SPRENDIMUI

**„DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2015 M. GEGUŽĖS 28 D.
SPRENDIMO NR. T2-103 „DĖL NEPANAUDOTŲ LĖŠŲ, SKIRTŲ PINIGINEI
SOCIALINEI PARAMAI, NAUDOJIMO KITAI SOCIALINEI PARAMAI FINANSUOTI
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO“**

Siūlau papildyti sprendimą 2.13 punktu, remiantis Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo 4 straipsnio 2 punktu (pridedamas) ir Seimo Socialinio reikalų ir darbo komiteto šio įstatymo išaiškinimu (pridedamas).

II SKYRIUS

NEPANAUDOTŲ PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS LĖŠŲ NAUDOJIMAS

1. Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžeto asignavimų valdytojai analizuoja biudžetinių įstaigų ir kitų fizinių bei juridinių asmenų gautus prašymus dėl papildomų lėšų skyrimo ir teikia siūlymus Savivaldybės administracijos direktoriui dėl nepanaudotų lėšų, skirtų piniginei socialinei paramai, skyrimo.

2. Nepanaudotos Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos piniginei socialinei paramai, naudojamos kitai socialinei paramai finansuoti. Jos gali būti skiriamos:

2.1. socialinę riziką patiriančių asmenų (šeimų) socialinės rehabilitacijos ir integracijos priemonėms įgyvendinti;

2.2. šeimoje ir bendruomenėje teikiamai pagalbai vaikams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms plėtoti;

2.3. finansinei paramai, skirtai skurdui bei socialinei atskirčiai mažinti;

2.4. smurto, savižudybių, priklausomybių, prekybos žmonėmis prevencijai;

2.5. neįgaliųjų socialinei integracijai;

2.6. bendruomeninių ir nevyriausybinų organizacijų plėtrai, jų vykdomoms socialinėms programoms įgyvendinti;

2.7. užimtumo didinimo programoms įgyvendinti;

2.8. Savivaldybės ir socialinio būsto fondo plėtrai, rekonstravimui ir remontui;

2.9. socialinių paslaugų priemonėms finansuoti, jų infrastruktūrai modernizuoti ir plėtoti;

2.10. socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo sąlygoms gerinti ir darbo užmokesčiui didinti;

2.11. savivaldybės administracijoje dirbančių socialinių išmokų specialistų darbo užmokesčiui didinti;

2.12. socialinių pedagogų, psichologų, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą teikiančių specialistų darbo užmokesčiui mokėti;

2.13. kitai socialinei paramai, kuri skiriama kitais Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatyme nenumatytais atvejais, nurodant pagrindus (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnį karšto ir geriamojo vandens

kiekj, negu įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita).

Savivaldybės tarybos narė

Nina Puteikiene

Dokumentą elektroniniu
parašu pasirašė
NINA,PUTEIKIENĖ
Data: 2019-07-23 23:12:33

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SOCIALINIŲ REIKALŲ IR DARBO KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6780 El. p. socrdakt@lrs.lt

✓p. Albinai Pilibaitienei
H. Manto g. 11a – 31
Klaipėda

2019-05-08 Nr. S-2019-2786
Į 2019-03-20 prašymą
(gauta 2019-04-01 Nr. G-2019-2755)

p. Julijai Vasiliauskienei
H. Manto g. 11a – 7
Klaipėda

DĖL PRAŠYMO

Gerb. Albina Pilibaitiene ir Julija Vasiliauskiene,

Jūsų prašymą inicijuoti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) pakeitimą, kuriuo būtų įtvirtinta galimybė stambių namo remonto darbų apmokėjimą nepasiturintiems asmenims (šeimoms) kompensuoti iš nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti, adresuotą Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui V. Pranckiečiui, gavome ir išnagrinėjome Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitete.

Informuojame Jus, kad pagal nuo 2018 metų galiojančius Įstatymo pakeitimus, nepanaudotos savivaldybių biudžetų lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti savivaldybių tarybų nustatyta tvarka turi būti naudojamos tik socialinės apsaugos sritims finansuoti, tarp jų – šeimoje ir bendruomenėje teikiamai pagalbai vaikams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms plėtoti; finansinei paramai, skirtai skurdui bei socialinei atskirčiai mažinti; neįgaliųjų socialinei integracijai.

Atsižvelgiant į realią asmens (šimos) padėtį ir konkrečias aplinkybes, savivaldybės turi teisę savivaldybės tarybos nustatyta tvarka teikti socialinę paramą ir kitais šiame Įstatyme nenumatytais atvejais. Siekiant, kad ši socialinė parama būtų veiksmingesnė, nuo 2018 metų naujomis formomis išplėstas papildomos socialinės paramos rūšių sąrašas, numatant teisinį pagrindą savivaldybėms skirti ne tik vienkartinę pašalpą, bet ir tikslinę, periodinę bei sąlyginę pašalpas. Kiekvienu atveju reikia ieškoti veiksmingiausių paramos teikimo būdų, kad parama pasiektų tuos žmones, kuriems ji labiausiai reikalinga.

Todėl manome, kad keisti Įstatymą taip, kad jame būtų įtvirtinta galimybė stambių namo remonto darbų apmokėjimą asmenims (šeimoms) kompensuoti iš nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti, yra netikslinga, nes tai būtų perteklinė nuostata.

Iš to, kas pasakyta aukščiau, darytina išvada, kad savivaldybė, visapusiškai įvertinusi individualią asmens (šeimos) situaciją, siekdama užtikrinti nepasiturinčių savivaldybės gyventojų interesus, turi galimybę ir teisinį pagrindą skirti papildomą paramą asmenims, susiduriantiems su finansiniais sunkumais, pavyzdžiui, skirti jiems tikslinę pašalpą daugiabučio namo, kuriame jie gyvena, remonto darbų apmokėjimui kompensuoti.

Todėl siūlome Jums pakartotinai kreiptis į Klaipėdos miesto savivaldybę (konkrečiai, į Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių) dėl papildomos paramos Jums skyrimo daugiabučio namo, kuriame Jūs gyvenate, atliktų remonto darbų apmokėjimui kompensuoti.

Pagarbiai
Komiteto pirmininkė

Rimantė Šalaševičiūtė

Gauta 2019.05.05

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Julijai Vasiliauskienei
H. Manto g. 11A-31
92130 Klaipėda

2019-06-03 Nr. (422.)-RL-1413
į 2019-05-08 Nr. gautą kreipimąsi

Albinai Pilibaitienei
✓ H. Manto g. 11A-7
92130 Klaipėda

Kopija
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

DĖL INFORMACIJOS JULIJAI VASILIAUSKIENEI IR ALBINAI PILIBAITIENEI

Atsakydami į 2019-05-16 gautą Jūsų prašymą papildomai išnagrinėti seimo komiteto pasiūlymą teikti paramą stogo remontui iš savivaldybės biudžeto ir į 2019-05-08 Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gautą raštą „Dėl pagalbos Julijai Vasiliauskienei ir Albinai Pilibaitienei“, kuriame Lietuvos Respublikos seimo narys Naglis Puteikis prašo padėti spręsti Julijos Vasiliauskienės ir Albinos Pilibaitienės susidariusias finansines problemas dėl susidariusios skolos UAB „Vitės valdos“ už atliktą stogo remontą, informuojame, kad siekiant padėti Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojams, atsidūrusiems sunkioje materialinėje padėtyje, Klaipėdos miesto savivaldybės taryba 2018 m. rugsėjo 13 d. sprendimu Nr. T2-191 „Dėl Materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino Materialinės paramos teikimo tvarkos aprašą.

Tvarkos apraše yra nustatytas baigtinis teikiamos materialinės paramos rūšių sąrašas, kuriame nėra numatytos galimybės apmokėti už bendro naudojimo patalpų (namo stogo, laiptinių ir pan.) remonto darbus.

Pažymėtina, kad parama iš savivaldybės biudžeto lėšų planuojama ir skiriama, Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojams, atsidūrusiems sunkioje materialinėje padėtyje, susidariusioje dėl įvykusios nelaimės, asmens sveikatos sutrikimų, skurdo, benamystės ir kitais atvejais, kai mažos pajamos ir ši parama itin reikalinga.

Valstybės remiamų pajamų (toliau-VRP) dydis, taikomas skaičiuojant socialinę paramą gyventojams šiuo metu yra 122 Eur, materialinė parama Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojams, atsidūrusiems sunkioje materialinėje padėtyje numatyta, kai pajamos vienam asmeniui neviršija 2,5 VRP (šiuo metu – 305 Eur). Siekiant mažinti skurdą ir socialinę atskirtį situacija dėl materialinės paramos tikslingumo yra nuolat stebima ir analizuojama, keičiantis VRP dydžiui, skurdo rizikos ribai, tvarkos aprašo nuostatos dėl pajamų ribos paramai teikti gali būti peržiūrimos. Parama dėl bendro naudojimo patalpų remontų apmokėjimo nėra planuojama.

Savivaldybės administracijos direktorius

Gintaras Neniškis

Svaja Buginė, tel. (8 46) 39 60 98, el. p. svaja.bugine@klaipeda.lt

Budžetinė įstaiga
Liepų g. 11, 91502 Klaipėda

Tel. (8 46) 39 60 08
Faks. (8 46) 41 00 47
El. p. dokumentai@klaipeda.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188710823

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui
El. p. priim@lrs.lt

Julija Vasiliauskienė
H. Manto g. 11A-31
92130 Klaipėda

Albina Pilibaitienė
H. Manto 11A-7
92130 Klaipėda

DĖL ĮSTATYMO PAPILDYMO
2019-06-11
Klaipėda

Iš mūsų pagyvenusių žmonių, tyčiojasi. Valdžia mus suskirstė ir vieniems kompensuoja už daugiabučio namo remontą, o kitiems – ne. Tiems, kuriems kompensuoja teigia, kad atliko renovaciją, o kitiems, kuriems nekompensuoja – dalinį remontą.

Mes, Klaipėdos miesto gyventojos, iš H. Manto gatvės kreipėmės į savivaldybę, ji atsisakė kompensuoti. Tada kreipėmės į Seimą su prašymu, kad papildytų įstatymą, nes yra didžiulė neteisybė, kai vienodos socialinės padėties piliečiams taikote skirtingus standartus. Vieniems kompensuoja, o kitiems – ne.

Iš Seimo, iš Komiteto pirmininkės R. Šalaševičiūtės gavome atsakymą, kad Įstatymo nereikia papildyti, nes yra teisinis pagrindas kompensuoti už dalinius remontus.

Pakartotinai parašėmė į Klaipėdos miesto savivaldybę, į socialinės paramos skyrių. Gavome iš Mero atsakymą, kad Savivaldybė nekompensuos.

Savivaldybė nėra suinteresuota mažinti skurstančiųjų skaičių, atvirkščiai, kuo daugiau vergetų, kuo daugiau į gatvę išmestų ir tapusių benamiais, tuo labiau reikia socialinių darbuotojų etatų. Vitės valdos perdavė garbias pensininkes dėl skolų išieškojimo įmonei UAB „Sergel“.

Prašome imti įstatymą pakartotinai suvaidinti mūsų paramos formos, rūšys, nes kitu atveju mes, socialiai neturtiniai, esame lygiam lauk.

1. Iš Seimo, iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkės R. Šalaševičiūtės raštą
2. Klaipėdos miesto mero V. Grubliausko atsakymą

Albina Pilibaitienė

Julija Vasiliauskienė

Suvestinė redakcija nuo 2019-03-15 iki 2019-06-30

Istatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. 55-1049, i. k. 0941010ISTA0001-533

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008-10-01:

Nr. X-1722, 2008-09-15, Žin., 2008, Nr. 113-4290 (2008-10-01), atitaisymas skelbtas: Žin., 2011, Nr. 45

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIETOS SAVIVALDOS
ĮSTATYMAS**

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas ir jų kompetenciją, funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Savivaldybė** – įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų išrinktą savivaldybės tarybą, kuri sudaro jai atskaitingas vykdomąją ir kitas savivaldybės institucijas ir įstaigas įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ir savivaldybės tarybos sprendimams tiesiogiai įgyvendinti. Savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo.

2. **Vietos savivalda** – įstatymo nustatyto valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų bendruomenės, kuri turi Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, savitvarka ir savaveiksmiškumas pagal Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją.

3. **Savivaldybės institucijos** – už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais atsakingos institucijos:

1) savivaldybės atstovaujamoji institucija – savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, kuriai vadovauja Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo (toliau – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas) nustatyta tvarka vienmandatėje rinkimų apygardoje tiesiogiai išrinktas savivaldybės tarybos narys – savivaldybės meras (toliau – meras). Meras yra savivaldybės vadovas, vykdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus;

2) savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) (kai ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiama (steigiamos) ir kai šiai (šioms) pareigybei (pareigybėms) suteikiami vykdomosios institucijos įgaliojimai), turintys viešojo administravimo teises ir pareigas;

4. **Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba** – subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. XIII-1631, 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-23, i. k. 2018-18921

5. **Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba** – savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, įsteigtas vidaus auditui atlikti savivaldybės administracijoje, savivaldybės

9) neteko galios nuo 2019-01-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. XIII-1664, 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19164

10) neteko galios nuo tos dienos, kai 2015 metais naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirinko į pirmąjį posėdį;

11) neteko galios nuo tos dienos, kai 2015 metais naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirinko į pirmąjį posėdį;

12) neteko galios nuo tos dienos, kai 2015 metais naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirinko į pirmąjį posėdį;

13) neteko galios nuo tos dienos, kai 2015 metais naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirinko į pirmąjį posėdį;

14) neteko galios nuo tos dienos, kai 2015 metais naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirinko į pirmąjį posėdį.

4. Jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperežengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.

5. Savivaldybės taryba reglamento nustatyta tvarka prižiūri savivaldybės vykdomąsias institucijas ir kitus subjektus, tiesiogiai įgyvendinančius valstybines (perduotas savivaldybėms) funkcijas. Už šios funkcijos įgyvendinimo organizavimą yra atsakingas meras.

6. Išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų įgaliojimų savivaldybės taryba negali perduoti jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai.

7. Konkretius įgaliojimus, nustatytus šio straipsnio 3 dalyje, savivaldybės taryba reglamento nustatyta tvarka gali pavesti vykdyti savivaldybės administracijos direktoriui arba savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui (pavaduotojams) (jeigu ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiamas (steigiamos)). Jeigu savivaldybės vykdomoji institucija negali (dėl viešųjų ir privačių interesų konflikto) įvykdyti šio straipsnio 3 dalyje nustatytų ir savivaldybės tarybos jai perduotų įgaliojimų, šiuos įgaliojimus vykdo savivaldybės taryba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. X-1830, 2008-11-14, Žin., 2008, Nr. 137-5379 (2008-11-29)

Nr. XI-300, 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 77-3165 (2009-06-30)

Nr. XI-620, 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 159-7206 (2009-12-31)

Nr. XI-682, 2010-02-11, Žin., 2010, Nr. 25-1177 (2010-03-02)

Nr. XI-770, 2010-04-20, Žin., 2010, Nr. 51-2480 (2010-05-04)

Nr. XI-971, 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4525 (2010-07-20)

Nr. XI-1327, 2011-04-19, Žin., 2011, Nr. 52-2504 (2011-05-03)

Nr. XI-2387, 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 136-6958 (2012-11-24)

Nr. XII-409, 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3826 (2013-07-16)

Nr. XII-460, 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3981 (2013-07-23)

Nr. XII-967, 2014-06-26, paskelbta TAR 2014-07-11, i. k. 2014-10138

17 straipsnis. Savivaldybės tarybos kolegija

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš tarybos narių gali sudaryti savivaldybės tarybos kolegiją (toliau – kolegija).

2. Kolegijos narių skaičius, darbo tvarka, posėdžių organizavimo tvarka nustatyta reglamente.

3. Kolegija yra savivaldybės tarybos patariamasis organas.

4. Kolegija paprastai nagrinėja šiuos klausimus:

1) analizuoja savivaldybės teritorijoje esančių valstybės institucijų padalinių veiklą, teikia siūlymus savivaldybės tarybai dėl šių padalinių veiklos gerinimo ir jų vadovų išklausymo;

2) svarsto ir teikia siūlymus dėl savivaldybės strateginio planavimo dokumentų rengimo;

3) numato savivaldybės tarybos narių mokymo prioritetus (kiekvienais metais);

4) svarsto klausimus dėl savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato sudarymo arba mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo (jeigu sekretoriatas nesudaromas) valstybės tarnautojų pareigybių steigimo ir jų skaičiaus nustatymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-460, 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3981 (2013-07-23)

Nr. XII-967, 2014-06-26, paskelbta TAR 2014-07-11, i. k. 2014-10138

18 straipsnis. Nuostatos dėl teisės aktų sustabdymo, panaikinimo, apskundimo

1. Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus teisės aktus gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal kompetenciją priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti jis pats arba savivaldybės administracijos direktorius.

2. Bet kuri šio straipsnio 1 dalyje nurodyta savivaldybės institucija, panaikinusi kito savivaldybės viešojo administravimo subjekto norminį administracinį teisės aktą, prirėkęs perduoda klausimą iš naujo nagrinėti tam pačiam administravimo subjektui, kurio aktas panaikintas, arba pati jį išnagrinėja ir priima tuo klausimu norminį administracinį teisės aktą, arba pripažįsta, kad tokio akto priimti nereikia.

3. Savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui.

19 straipsnis. Meras, mero pavaduotojas

1. Meras renkamas tiesiogiai savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui. Kai šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka mero įgaliojimai nutrūksta prieš terminą, rengiami nauji mero rinkimai. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš tarybos narių mero siūlymu skiria vieną ar kelis mero pavaduotojus. Didžiausias galimas savivaldybės mero pavaduotojų skaičius nustatomas atsižvelgiant į savivaldybės tarybos narių skaičių. Savivaldybėje, kurios tarybą sudaro 41 ir daugiau tarybos narių, gali būti steigiamos ne daugiau kaip trys savivaldybės mero pavaduotojo pareigybės; savivaldybėje, kurios tarybą sudaro 27–31 tarybos narys, gali būti steigiamos ne daugiau kaip dvi savivaldybės mero pavaduotojo pareigybės; kitose savivaldybėse gali būti steigiamos ne daugiau kaip viena savivaldybės mero pavaduotojo pareigybė. Meru ir mero pavaduotojais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai. Savivaldybės taryba mero siūlymu gali nuspręsti, kad mero pavaduotojas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais. Mero pavaduotojas skiriamas slaptu balsavimu. Laikoma, kad mero pavaduotojas paskirtas, jeigu už jo kandidatūrą balsavo visų savivaldybės tarybos narių dauguma. Mero pareigas laikinai eina savivaldybės tarybos posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma išrinktas savivaldybės tarybos narys, kai:

1) meras dėl laikinojo nedarbingumo ar kitų pateisinamų priežasčių laikinai, ne daugiau kaip šimtą dvidešimt kalendorinių dienų, negali eiti savo pareigų ir nėra paskirtas mero pavaduotojas;

2) Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka rinkimai vienmandatėje rinkimų apygardoje pripažįstami negaliojančiais ir skelbiami pakartotiniai rinkimai;

3) meras netenka savivaldybės tarybos nario mandato šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Mero pavaduotojas prieš terminą netenka savo įgaliojimų savivaldybės tarybos sprendimu, jeigu už tai balsuoja visų savivaldybės tarybos narių dauguma:

1) Vyriausybės arba Valstybės kontrolės siūlymu už įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus, dėl kurių padaryta esminės žalos valstybės ar savivaldybės interesams ir nuosavybei;

2) kai dėl laikinojo nedarbingumo nedirba daugiau kaip šimtą dvidešimt kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip šimtą keturiasdešimt dienų per paskutinius dvylika mėnesių;

3) kai pateikia atsistatydinimo prašymą.

3. Mero pavaduotojas netenka savo įgaliojimų prieš terminą, jeigu ne mažiau kaip 1/3 visų savivaldybės tarybos narių motyvuotai pareiškia nepasitikėjimą juo, savivaldybės taryba priima sprendimą atleisti mero pavaduotoją ir už tokį sprendimą slaptai balsuoja ne mažiau kaip 1/2 visų savivaldybės tarybos narių. Jeigu sprendimas atleisti mero pavaduotoją dėl nepasitikėjimo nepriimamas, šį klausimą pakartotinai svarstyti galima tik po pusės metų.

4. Mero pavaduotojas mero siūlymu prieš terminą netenka savo įgaliojimų, jeigu už sprendimą atleisti mero pavaduotoją slaptu balsavimu balsuoja visų savivaldybės tarybos narių dauguma. Klausimą dėl mero pavaduotojo įgaliojimų netekimo kartu su įregistruotu sprendimo projektu meras šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka privalo įtraukti į artimiausio savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. XIII-1265, 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-20, i. k. 2019-02745

5. Mero pavaduotojo įgaliojimai nutrūksta, jeigu jis netenka Lietuvos Respublikos pilietybės arba savivaldybės tarybos nario mandato.

6. Meras prieš terminą netenka savo įgaliojimų ir savivaldybės tarybos nario mandato savivaldybės tarybos sprendimu, jeigu už tai balsuoja visų savivaldybės tarybos narių dauguma, kai meras dėl laikinojo nedarbingumo nėra pareigų daugiau kaip šimtą dvidešimt kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip šimtą keturiasdešimt dienų per paskutinius dvylika mėnesių.

Suvestinė redakcija nuo 2019-05-01 iki 2019-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. 73-3352, i. k. 10310101STA0IX-1675

Nauja įstatymo redakcija nuo 2012-01-01:

Nr. XI-1772, 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 155-7353 (2011-12-20)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS
ĮSTATYMAS**

Įstatymo pavadinimas keistas:

Nr. XI-1772, 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 155-7353 (2011-12-20)

2003 m. liepos 1 d. Nr. IX-1675
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas.

2. Šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims:

1) Lietuvos Respublikos piliečiams;

2) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;

3) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams darbuotojams (taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims) ir jų šeimos nariams reikalavimas ne mažiau kaip 3 mėnesius gyventi Lietuvos Respublikoje netaikomas. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečio šeimos nariais laikomi sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginiai palikuonys, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginius palikuonis, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečio, sutuoktinio ar asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, išlaikomi giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę liniją;

3 punkto redakcija, įsigaliojanti Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dieną:

3) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams darbuotojams (taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims) ir jų šeimos nariams reikalavimas ne mažiau kaip 3 mėnesius gyventi Lietuvos Respublikoje netaikomas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

8. **Naudingasis būsto plotas** – bendras gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šiltų pagalbinių patalpų) grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonų, terasų, rūšių, nešildomų lodžijų grindų plotas.

9. **Nepasiturintys gyventojai** – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

10. **Pajamų šaltinio pasikeitimas** – įvairios prigimties pajamų, gautų iš fizinių ar juridinių asmenų, įgijimas ir (ar) netekimas.

11. **Piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams (toliau – piniginė socialinė parama)** – pinigine ar nepinigine formomis teikiama parama nepasiturintiems gyventojams šio įstatymo nustatyta tvarka.

12. **Savarankiškai dirbantys asmenys** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme.

13. **Socialinė kortelė** – dokumentas, kuriuo nepasiturintiems gyventojams suteikiama teisė pirkti maisto produktus ir kitas būtinas prekes, išskyrus alkoholinius gėrimus, tabako gaminius, loterijos bilietus.

14. **Socialinė rizika** – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys patiria ar yra pavojus patirti jiems socialinę atskirtį: suaugusiųjų socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; vaikų (įvaikių) visapusiško fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, skurdas ir benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

15. **Vienas gyvenantis asmuo** – vienas gyvenantis vyresnis kaip 18 metų asmuo arba veiksniu pripažintas nepilnametis, kuris yra nesusituokęs (įskaitant santuoką nutraukusius asmenis), taip pat susituokęs, tačiau teismo sprendimu gyvenantis skyrium, neturintis vaikų (įvaikių) arba jų turintis, tačiau teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium ar dėl santuokos nutraukimo vaikai (įvaikiai) yra likę gyventi su kitu sutuoktiniu.

16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

TAR pastaba. 2 straipsnio papildymas 16 dalimi įsigalioja Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dieną.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. XIII-2045, 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-18, i. k. 2019-06363

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-329, 2013-05-16, Žin., 2013, Nr. 57-2861 (2013-06-01)

3 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimo principai

Piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis šiais principais:

1) bendradarbiavimo ir dalyvavimo. Piniginės socialinės paramos teikimas remiasi asmenų, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos, bendruomenės, bendrojo naudojimo objektų valdytojų, nevyriausybinėse organizacijų, savivaldybės, valstybės institucijų ir įstaigų bendradarbiavimu ir tarpusavio pagalba;

2) prieinamumo. Piniginė socialinė parama teikiama taip, kad būtų užtikrintas piniginės socialinės paramos prieinamumas nepasiturintiems gyventojams kuo arčiau jų gyvenamosios vietos;

3) socialinio teisingumo ir veiksmingumo. Piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius;

4) visapusiškumo. Piniginė socialinė parama teikiama derinant ją su socialinėmis paslaugomis, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu;

5) lygių galimybių. Piniginė socialinė parama teikiama užtikrinant nepasiturinčių gyventojų lygybę, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-329, 2013-05-16, Žin., 2013, Nr. 57-2861 (2013-06-01)

4 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimo vykdymas ir finansavimas

1. Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų.

2. Savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato: piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką (prašymų-paraiškų priėmimo; trūkstančių dokumentų pateikimo; duomenų apie turtą pateikimo; piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo; prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo apie piniginės socialinės paramos skyrimą ar neskyrimą; neteisėtai gautos ar išmokėtos piniginės socialinės paramos išskaičiavimo; paskirtos, bet laiku neatsiuntos piniginės socialinės paramos, taip pat mirus asmeniui, kurio vardu bendrai gyvenantiems asmenims mokama piniginė socialinė parama, arba mirus vienam gyvenančiam asmeniui paskirtos ir iki kito mėnesio po jo mirties neišmokėtos piniginės socialinės paramos išmokėjimo procedūras); pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenumatytais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita) ir kuriems esant ši parama didinama, mažinama, skiriama ne visiems bendrai gyvenantiems asmenims, sustabdomas, nutraukiamas ar atnaujinamas jos mokėjimas; bendruomeninių organizacijų ir (ar) religinių bendruomenių, ir (ar) religinių bendrijų, ir (ar) kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų, ir (ar) gyvenamosios vietovės bendruomenės narių, ir (ar) seniūnaičių, ir (ar) kitų suinteresuotų asmenų pasitelkimo dalyvauti svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo tvarką bei jų teises ir pareigas.

3. Savivaldybėms, išskyrus šioje dalyje nurodytas išimtis, piniginei socialinei paramai finansuoti skiriama lėšų suma yra lygi 2011–2013 metų laikotarpiu piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti faktiškai panaudotai vidutinei metinei lėšų sumai. Akmenės rajono, Panevėžio rajono, Radviliškio rajono, Raseinių rajono ir Šilalės rajono savivaldybėms piniginei socialinei paramai finansuoti skiriama lėšų suma yra lygi šių savivaldybių 2011 metų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti faktiškai panaudotai metinei lėšų sumai.

4. Seimui priėmus įstatymus arba Vyriausybei priėmus nutarimus vykdant įstatymus, dėl kurių keičiasi valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybių biudžetų einamųjų biudžetinių metų įsipareigojimai dėl piniginės socialinės paramos teikimo, taip pat ekonomikos krizės šalyje atveju ar kai yra regioniniai socialinės ekonominės raidos pokyčiai savivaldybėse ir (ar) padidėja energijos ir (ar) kuro (žaliavos), naudojamų būstui šildyti ar karštam vandeniui ruošti, kainos rinkoje, savivaldybių vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka patikslina lėšų poreikį piniginei socialinei paramai finansuoti. Jeigu nepakanka pagal šio straipsnio 3 dalį skirtų lėšų piniginei socialinei paramai teikti, papildoma lėšų suma piniginei socialinei paramai finansuoti savivaldybėms skiriama iš valstybės biudžeto.

5. Nepanaudotos savivaldybių biudžetų lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka naudojamos šioms socialinės apsaugos sritims ir šios dalies 12 punkte nurodytai sričiai finansuoti:

Pirmosios pastraipos redakcija nuo 2020-01-01:

5. Nepanaudotos savivaldybių biudžetų lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka naudojamos šioms socialinės apsaugos sritims finansuoti:

- 1) socialinę riziką patiriančių asmenų (šeimų) socialinės reabilitacijos ir integracijos priemonėms įgyvendinti;
- 2) šeimoje ir bendruomenėje teikiamai pagalbai vaikams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms plėtoti;
- 3) finansinei paramai, skirtai skurdui bei socialinei atskirčiai mažinti;
- 4) smurto, savižudybių, priklausomybių, prekybos žmonėmis prevencijai;
- 5) neįgaliųjų socialinei integracijai;
- 6) bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų plėtrai, jų vykdomoms socialinėms programoms įgyvendinti;
- 7) užimtumo didinimo programoms įgyvendinti;
- 8) savivaldybės ir socialinio būsto fondo plėtrai, rekonstravimui ir remontui;
- 9) socialinių paslaugų priemonėms finansuoti, jų infrastruktūrai modernizuoti ir plėtoti;

10) socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo sąlygoms gerinti ir darbo užmokesčiui didinti;

11) savivaldybės administracijoje dirbančių socialinių išmokų specialistų darbo užmokesčiui didinti;

12) socialinių pedagogų, psichologų, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą teikiančių specialistų darbo užmokesčiui mokėti.

TAR pastaba. 12 punktą netenka galios 2020-01-01.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. XIII-1831, 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21851

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. XIII-1831, 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21851

6. Nepanaudotos savivaldybių biudžetų lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti pirmiausia naudojamos šio straipsnio 5 dalies 10 ir 11 punktuose nurodytoms sritims finansuoti skiriant ne mažiau kaip 20 procentų šių lėšų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. XIII-1732, 2018-12-11, paskelbta TAR 2018-12-18, i. k. 2018-20702

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-1366, 2014-12-02, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19552

Nr. XIII-821, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20024

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-621, 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 126-6414 (2013-12-10)

ANTRASIS SKIRSNIS

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS RŪŠYS IR JOS TEIKIMO SĄLYGOS

5 straipsnis. Piniginės socialinės paramos rūšys

Piniginės socialinės paramos rūšys yra šios:

- 1) socialinė pašalpa;
- 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos).

6 straipsnis. Teisė į socialinę pašalpą

Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:

- 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;
- 2) pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui;
- 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (jvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

7 straipsnis. Teisė į kompensacijas

1. Gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus:

- 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;
- 2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (jvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą;
- 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.